31994R1467

1994 6 28 EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS L 159/1

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1467/94
1994 m. birželio 20 d.
dėl žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 43 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [2],

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [3],

kadangi, siekiant išsaugoti Bendrijos žemės ūkio biologinę ir genetinę įvairovę, kuri yra nepakeičiamas biologinių ir genetinių išteklių fondas, reikėtų saugoti genetinius išteklius; kadangi turėtų būti imtasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių šių išteklių išsaugojimą, apibūdinimą, kaupimą ir naudojimą, siekiant prisidėti prie bendrosios žemės ūkio politikos tikslų įgyvendinimo ir išsaugoti biologinę įvairovę laikantis Bendrijos 1993 m. ratifikuotos Biologinės įvairovės konvencijos; kadangi turėtų būti taikomi visi toli numatantys sprendimai, kurių gali prireikti;

kadangi šiame reglamente „žemės ūkis“ turėtų būti suprantamas plačiąja šios sąvokos prasme, todėl žemės ūkio genetiniai ištekliai turėtų apimti ir miškininkystės genetinius išteklius;

kadangi žemės ūkio genetiniai ištekliai apima tiek augalų, tiek gyvūnų genetinius išteklius, kaip apibrėžta šiame reglamente;

kadangi, siekiant veiksmingo žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo, naudojimo ir šių veiksmų koordinavimo, būtina organizuoti valstybėse narėse bendram labui pradėtą darbą; veiksmingai panaudoti to darbo rezultatus, kryptingai derinti jį su bendrosios žemės ūkio politikos uždaviniais ir Biologinės įvairovės konvencija, kaupti išteklius, būtinus siekiant įgyvendinti Bendrijos poreikius atliepiančius veiksmus, prireikus atsižvelgiant į šio pobūdžio veiksmus, kuriuos toje pačioje teritorijoje vykdo kompetentingomis pripažintos tarptautinės organizacijos ir Sąjungai nepriklausančios Europos valstybės;

kadangi, norint pasiekti šį tikslą, reikėtų nustatyti, kad valstybės narės nuolat keistųsi informacija, ypač tartųsi tarpusavyje dėl dabartinių ir būsimų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo programų;

kadangi valstybėse narėse jau atliekamo su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimu, charakterizavimu, kaupimu ir naudojimu susijusio darbo koordinavimas Bendrijos lygmeniu turi padidinti šio darbo veiksmingumą;

kadangi šiuo metu atliekamas darbas dėl jo pobūdžio arba dėl to, jog valstybių narių turimos priemonės neleidžia joms suaktyvinti savo pastangų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo srityje, yra nepakankamas; kadangi, laikydamasi subsidiarumo principo, Europos bendrija turėtų paremti ir papildyti tokiais atvejais valstybių narių dedamas pastangas ir tuo padėti laikytis Bendriją slegiančių įsipareigojimų išsaugoti aplinką bei kaimą ir tobulinti bei įgyvendinti biologinės įvairovės išsaugojimo ir subalansuoto naudojimo planus; kadangi žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo klausimas yra svarbus

[1] OL C 266, 1993 10 1, p. 2.
[2] OL C 128, 1994 5 9.
[3] OL C 52, 1994 2 19, p. 20.

pereinamuoju laikotarpiu ir aktualus visoms valstybėms narėms, bet iki šiol šioje srityje nėra sukurta konkrečios Bendrijos veiksmų programos; kadangi geriausias sprendimas siekiant pridėtinės vertės būtų dabartinių veiksmų derinimas ir naujų prioritetinių veiksmų rėmimas; kadangi neveiklumas nulemtų neveiksmingumą ir genetinių išteklių praradimą;

kadangi žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo srityje pradėtas darbas padidintų žemės ūkio įvairinimą, padėtų išsaugoti biologinę įvairovę, pagerintų žemės ūkio produktų kokybę ir sumažintų sąnaudas bei žemės ūkio gamybos kainas, ypač ekstensyvinant žemės ūkio gamybą;

kadangi, atsižvelgiant į tai, kad žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo koordinavimas yra tiesiogiai susijęs su bendrąją žemės ūkio politika, turi būti kuo greičiau taikomos tam tikslui priimtos priemonės;

kadangi koordinavimo tikslams, atsižvelgiant į geografinį Bendrijos žemės ūkio genetinio turto paplitimą ir dėl būtinybės įgyvendinti susijusias priemones, reikėtų nustatyti nuolatinį glaudų Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo srityje;

kadangi darbo koordinavimas nacionaliniu lygmeniu reikalauja būti gerai susipažinus su kiekvienos valstybės narės žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo ypatumais; kadangi turėtų būti surinkta atitinkama informacija ir nustatyta šios informacijos suteikimo tvarka;

kadangi atliekant darbą Bendrijos lygmeniu, pirmiausia turėtų būti siekiama pagerinti žemės ūkio produktų kokybę ir rasti naujus tradicinių arba naujų žemės ūkio produktų naudojimo būdus, kad padidėtų jų pridėtinė vertė;

kadangi Bendrijos priemonių, skirtų išsaugoti, charakterizuoti, sukaupti ir panaudoti žemės ūkio genetinius išteklius, programa turėti padėti išsaugoti Bendrijos biologinę įvairovę, padidinti žemės ūkio konkurencingumą ir patobulinti žemės ūkio išteklių valdymą;

kadangi ši Bendrijos ilgalaikių priemonių programa gali nulemti naujas gamybos formas ir taip atnešti naudos žemės ūkiui, aplinkai bei kaimui;

kadangi svarbu užtikrinti, kad Bendrija galėtų pasinaudoti su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimu, charakterizavimu, kaupimu ir naudojimu susijusio darbo, prie kurio ji prisideda, rezultatais;

kadangi, remiantis bendrąja žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo politika, kurią sukūrė Bendrija, padedama atitinkamų konsultacinių įstaigų, iš valstybių narių atstovų sudaryto ir Komisijos atstovo pirmininkaujamo komiteto sukūrimas būtų tinkamiausia bendradarbiavimo tobulinimo priemonė, jei šis komitetas galėtų teikti atitinkamą pagalbą ir patarti Komisijai, šiai vykdant jai patikėtus uždavinius, susijusius su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo koordinavimu;

kadangi, siekiant panaudoti gautus rezultatus, reikėtų skatinti jų paskleidimą ir informacijos teikimą; kadangi tam, kad veiksmų programa būtų kuo plačiau ir tinkamiau taikoma, ji bus papildyta straipsniais, kuriuose bus pateikti rezultatai ir nurodyta konsultacinė veikla,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Siekiant bendrosios žemės ūkio politikos tikslų, valstybių narių pradėtą žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo darbą koordinuoja ir remia Bendrija šiame reglamente nustatytomis sąlygomis.

2. Šiame reglamente:

a) žemės ūkio genetiniai ištekliai apima augalų ir gyvūnų išteklius:

b) — augalų genetiniaiištekliai — tai pirmiausia tos žemės ūkio kultūros, įskaitant vynmedžius, pašarinius augalus, sodininkystės augalus, tarp jų daržininkystės ir dekoratyvinius, vaistinius ir kvapniuosius augalus, vaisius, miškų medžius, grybus, mikroorganizmus ir laukinę augmeniją, kurie yra arba gali būti naudingi žemės ūkiui,

— gyvūnų genetiniai ištekliai — tai pirmiausia tie ūkių gyvūnai (stuburiniai ir kai kurie bestuburiai), mikroorganizmai ir laukinė gyvūnija, kurie yra arba gali būti naudingi žemės ūkiui.

3. Šio straipsnio 1 dalyje minėtas koordinavimas ir rėmimas vykdomas remiantis Bendrijos nustatyta bendrąja žemės ūkio genetinių išteklių politika.

I DALIS

Informavimas ir konsultavimasis

2 straipsnis

3 ir 4 straipsniuose nustatyta tvarka nustatoma valstybių narių ir Komisijos keitimosi informacija ir tarimosi tvarka.

3 straipsnis

1. Valstybės narės reguliariai, ne rečiau kaip kartą per metus, teikia Komisijai techninę, ekonominę ir finansinę informaciją, susijusią su jai vadovaujant vykdomomis arba planuojamomis konkrečiomis žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo priemonėmis.

Jos stengiasi reguliariai teikti Komisijai panašią informaciją, susijusią ir su tomis žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo priemonėmis, kurias vykdo arba planuoja jai nepavaldžios institucijos.

2. Komisija nuolat registruoja 1 dalyje minėtas priemones ir atitinkamais būdais skatina valstybių narių kompetentingas organizacijas keistis informacija, ypač apie turimų genetinių išteklių šaltinius ir individualias savybes. Šiam keitimuisi informacija gali būti taikomos pagal 7 straipsnyje minimą programą finansuojamos priemonės.

3. Komisija, gavusi 13 straipsnyje nurodyto Komiteto nuomonę, nustato visos surinktos informacijos prieinamumo suinteresuotiesiems tvarką.

4 straipsnis

1. Komisija nuolat analizuoja žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo politiką, padėtį ir kryptis valstybėse narėse, atsižvelgdama į kitų su genetiniais ištekliais susijusių tyrimų, įskaitant eksploatavimo ir erozijos tyrimus. Tam tikslui Komisija tariasi su 13 straipsnyje nurodytą Komitetą sudarančiomis valstybėmis narėmis.

2. Komisija organizuoja keitimąsi informacija ir žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo priemonių išplėtimą bei tobulinimą, ypač per seminarus, mokymo kursus, keitimąsi ekspertais, išvykimus studijuoti, mokslines bei technines ataskaitas.

II DALIS

Konkrečios priemonės

5 straipsnis

1. Nepažeidžiant galimų Komisijos nurodymų valstybėms narėms, Komisija yra atsakinga už:

a) pagalbą Bendrijai koordinuojant tam tikras nacionalines žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo priemones, leidžiančią racionaliai organizuoti Bendrijos taikomas priemones ir veiksmingai panaudoti rezultatus bei siekti principų, kurie derintųsi su bendrosios žemės ūkio politikos tikslais;

b) žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo programų tobulinimą bei įgyvendinimą Bendrijos lygmeniu remiant arba papildant valstybių narių pradėtus veiksmus.

2. Išsamios šio straipsnio 1 dalies taikymo taisyklės priimamos 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

6 straipsnis

1. Komisija 14 straipsnyje nustatyta tvarka imasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių, kad visi rezultatai, galintys palengvinti pagal 5 straipsnio 1 dalies nuostatas priimtų priemonių taikymą, Bendrijai būtų prieinami pačiais tinkamiausiais būdais.

2. Komisija, atsižvelgdama į bendrosios žemės ūkio politikos tikslus, imasi atitinkamų žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo srityje atlikto darbo rezultatų paskleidimą ir naudojimą skatinančių priemonių, galinčių padėti tuos tikslus pasiekti.

III DALIS

Žemės ūkio genetinių išteklių veiksmų programa

7 straipsnis

Šiuo dokumentu penkeriems metams priimama I priede nustatyta Bendrijos pirmoji žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo programa (toliau — programa).

8 straipsnis

Išsamios šios programos taikymo taisyklės, įskaitant Bendrijos finansinės pagalbos dydį, nustatytos I priede.

9 straipsnis

Programą Komisija įgyvendina gavusi 13 straipsnyje nurodyto Komiteto nuomonę. Ši konsultacija pirmiausia susijusi su:

— darbo programos projekto parengimu ir atnaujinimu,

— viešo kreipimosi, prašant pateikti pasiūlymų dėl programos, turiniu,

— suderintų veiksmų ir I priede numatytų projektų įvertinimu,

— 3 straipsnio 2 dalyje nurodyto registro tobulinimu ir naudojimu.

10 straipsnis

1. 9 straipsnio pirmoje įtraukoje nurodytoje darbo programoje nustatomi išsamūs tikslai, taikytinų veiksmų pobūdis ir atitinkamos finansinės nuostatos, kurias būtina patvirtinti. Komisija paskelbia viešą kreipimąsi dėl pasiūlymų dėl darbo programos pagrindu taikytinų veiksmų.

2. Komisijos sudarytose įvairių priemonių įgyvendinimo sutartyse nustatomos išsamios rezultatų, gautų atliekant dalinius veiksmus pagal minėtą programą, paskleidimo, apsaugos ir naudojimo taisyklės.

11 straipsnis

1. Trečiaisiais programos įgyvendinimo metais Komisija atlieka programos apžvalgą ir padėties analizę, ypač finansinę. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie apžvalgos rezultatus.

2. Baigiant vykdyti programą, Komisija paskiria nepriklausomų ekspertų grupę, kad šie įvertintų rezultatus. Grupės ataskaita ir Komisijos pastabos pateikiamos Europos Parlamentui, Komisijai ir Ekonomikos bei socialinių reikalų komitetui.

12 straipsnis

1. Apskaičiuotos lėšos, būtinos vykdyti šią programą, įskaitant darbuotojų ir administracijos išlaikymą, siekia 20 mln. eurų.

2. Orientacinis lėšų paskirstymas pateiktas II priede.

IV DALIS

Bendrosios nuostatos

13 straipsnis

1. Steigiamas iš valstybių narių atstovų sudarytas Žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo komitetas (toliau — Komitetas), kuriam pirmininkauja Komisijos atstovas.

2. Komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles remdamasis taisyklėmis, kurios 1965 m. buvo patvirtintos vadybos komitetams, sukurtiems administruoti bendrą rinkų organizavimą.

3. Klausimai perduodami svarstyti Komitetui 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

14 straipsnis

1. Jei būtina laikytis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, pirmininkas savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo prašymu perduoda svarstyti klausimą Komitetui.

2. Komisijos atstovas pateikia Komitetui priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą. Komitetas savo nuomonę dėl projekto pareiškia per tokį laiką, kurį nustato pirmininkas atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Nuomonė patvirtinama Sutarties 148 straipsnio 2 dalyje nustatyta balsų dauguma tuo atveju, kai Taryba turi priimti sprendimą remdamasi Komisijos pasiūlymu. Valstybių narių atstovų Komitete balsai skaičiuojami taip, kaip nustatyta tame straipsnyje. Pirmininkas nebalsuoja.

3. Komisija patvirtina priemones, ir jos taikomos tuoj pat. Tačiau, kai numatytos priemonės neatitinka Komiteto nuomonės, Komisija nedelsdama apie jas praneša Tarybai. Tokiu atveju Komisija gali atidėti patvirtintų priemonių taikymą ne ilgiau kaip vienam mėnesiui nuo tokio pranešimo dienos.

Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali priimti kitokį sprendimą per pirmesnėje dalyje nurodytą terminą.

15 straipsnis

Komitetas gali apsvarstyti bet kokį jo pirmininko savo iniciatyva arba valstybės narės atstovo jam perduotą klausimą.

16 straipsnis

Komisija reguliariai pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie 5 straipsnyje nurodytas žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo priemones.

Ataskaitą sudaro šios pagrindinės dalys:

— veiksmų, susijusių su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo tobulinimu valstybėse narėse, apžvalga,

— žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo raidos Bendrijoje aprašymas,

— šiame reglamente numatytų priemonių taikymas,

— pageidaujamos žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo raidos valstybėse narėse ir šios srities darbo koordinavimo Bendrijos lygmeniu tiriamoji studija, atsižvelgiant į bendrosios žemės ūkio politikos tikslus ir rezultatus, pasiektus įgyvendinant dabartinę programą. Šiame tyrime prireikus nurodoma, kokį darbą šioje srityje atlieka pripažintos kompetencijos tarptautinės organizacijos.

17 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 1994 m. birželio 20 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

G. MORAITIS

I PRIEDAS

IŠSAMIOS VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I. TIKSLAI

Tikslai — padėti užtikrinti ir pagerinti galimai vertingų Bendrijos augalų ir gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimą, apibūdinimą, kaupimą ir naudojimą.

Norint šiuos tikslus pasiekti, reikėtų derinti, papildyti ir išplėsti dabartinius valstybėse narėse atliekamus veiksmus. Visiems veiksmams bus taikomas subsidiarumo principas.

Prireikus pagal šią programą taikomi veiksmai bus vykdomi kartu su pripažintos kompetencijos tarptautinių organizacijų atliekamais veiksmais.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Programą turi įgyvendinti Komisija.

2. 8 straipsnyje nurodytos programos įgyvendinimo procedūros turi apimti nuolatinį Bendrijos žemės ūkio genetinių išteklių registravimą, suderintus veiksmus, bendro minėtų genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo finansavimo projektus ir susijusias priemones.

— *Nuolatinis registravimas*

Nuolatinį registravimą iš esmės sudaro Bendrijoje kaupiamų žemės ūkio genetinių išteklių būklės ir pobūdžio nustatymas, reguliarus (sąrašo) atnaujinimas ir paskelbimas, taip pat einamųjų darbų, susijusių su genetinių išteklių išsaugojimu, charakterizavimu, kaupimu ir naudojimu, išvardijimas.

— *Suderinti veiksmai*

Suderintus veiksmus turi sudaryti Bendrijos darbas koordinuojant individualius valstybėse narėse vykdomus veiksmus, susijusius su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimu, charakterizavimu, kaupimu ir naudojimu. Bendrija gali iki 100 % finansuoti derinimo išlaidas.

— *Bendro žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo finansavimo projektai*

Turi būti sudaromos bendro žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo finansavimo sutartys. Bendrija jų įgyvendinimui skiria finansavimą, kuris sudaro iki 50 % bendros projektų kainos.

Bendro finansavimo projektus dažniausiai vykdo Bendrijoje įsikūrę dalyviai. Pirmenybė turėtų būti suteikiama projektams, kuriuose dalyvauja du arba daugiau tarpusavyje nesusijusių, skirtingose valstybėse narėse įsikūrusių dalyvių. Bendro žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimo, apibūdinimo, kaupimo ir naudojimo finansavimo sutartys paprastai turi būti sudaromos oficialios atrankos būdu, *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus. Skubiais atvejais gali būti taikoma apribota procedūra.

— *Susijusios priemonės*

Šias priemones sudaro:

— seminarų, techninių konferencijų ir pasitarimų organizavimas,

— vidaus koordinacinės priemonės, vykdomos per specializuotas darbo grupes,

— specialistams skirtos mokymo ir mobiliosios programos,

— skatinimas panaudoti rezultatus.

Šias priemones Bendrija gali finansuoti iki 100 %.

3. Programoje numatytų priemonių įgyvendinime gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie yra valstybės narės piliečiai, įsisteigę Bendrijoje. Trečiosios šalies piliečių dalyvavimas ir su juo susijusi Bendrijos finansinė pagalba turi būti atskirai nagrinėjami kiekvienu konkrečiu atveju.

4. Rezultatų ir žinių, gautų įgyvendinant priemones ir projektus, paskleidimo išlaidos padengiamos iš programos biudžeto.

5. Visuose pasiūlymuose dėl priemonių turi būti pareiškimas apie poveikį aplinkai. Į šį pareiškimą turi būti įtrauktas įsipareigojimas laikytis atitinkamų saugos taisyklių.

III. TECHNINĖS PROCEDŪROS

1. **Taikymo sritis**

a) *Reikalavimus atitinkanti veikla*

Ši programa skirta išsaugoti, charakterizuoti, kaupti ir naudoti tuos šiuo metu Bendrijoje esančius augalų ir gyvūnų genetinius išteklius, kurių gali nebelikti, jei nebus imtasi specialių priemonių.

Išsaugotiniems organizmams priskiriami augalai (sėklos ir tam tikri sporiniai augalai), gyvūnai (stuburiniai ir kai kurie bestuburiai) ir mikroorganizmai.

Išsaugotinos visų rūšių medžiagos, įskaitant atmainas ir namines veisles, vietines veisles, veisimo medžiagą, genetinio tipo rinkinius ir laukines rūšis. Programa apima tiek aktyviai augančią, tiek ramybės būklėje esančią medžiagą (sėklas, gemalus, spermą ir žiedadulkes). Ji taikoma ir *ex-situ*, ir *in-situ* kolekcijoms.

Pirmenybė teikiama rūšims, kurios yra arba galima pagrįstai tikėtis, kad bus ekonomiškai svarbios Bendrijos žemės ūkiui, sodininkystei arba miškininkystei. Didžiausia pirmenybė bus suteikta genetinių išteklių, skirtų:

— žemės ūkio gamybos įvairinimui,

— geresnei produkto kokybei,

— didesnei gamtos priežiūrai.

Sąvokos „dokumentacija“, „pasas“, „apibūdinimas“ ir „vertinimas“ šioje programoje apibūdinamos taip:

— „dokumentacija“ — tai visų rūšių duomenų rinkimas ir registravimas,

— „pasų“ duomenys registruojami rinkimo vietoje,

— „apibūdinimas“ siejamas su pirminiais taksonominiais deskriptoriais, užregistruotais vėliau,

— „vertinimas“ — tai kitų savybių, pvz., atsparumo ligoms arba stresui, vertinimas.

Kai surinkti duomenys užregistruojami ir pradedami rinkti nauji, remiantis programa imamasi priemonių užtikrinti, kad būtų įtraukta ir tradicinė regionų patirtis bei vartotojų (ūkininkų, sodininkų) turima informacija apie auginimo būdus, konkretų panaudojimą, perdirbimą, skonį ir t. t.

b) *Netaikoma*

Bendrijos finansinė parama pagal minėtą programą netaikoma šiems toliau išvardytiems veiksmams: teoriniams moksliniams darbams, hipotezėms išbandyti skirtiems tyrinėjimams, instrumentų arba technologijų tobulinimui, darbams, susijusiems su neišbandytomis technologijomis ir „pavyzdinėmis“ sistemomis ir visa kita mokslo tiriamąja veikla. Šiems veiksmams gali būti taikomos tyrimams ir technologijų tobulinimui skirtos Bendrijos programos.

Veiksmams, kurių valstybės narės jau ėmėsi, ši programa taikoma tik kaip suderintiems veiksmams.

Veiksmams su žemesniųjų rūšių gyvūnais, augalais ir mikroorganizmais, išskyrus auginamus žemėje arba gėlame vandenyje, arba organizmais, kurie, kaip biologinės kontrolės faktoriai, tinkami naudoti žemės ūkyje, ši programa netaikoma. Išimtis bus daroma apibrėžus ypatingą parazito arba simbiotinio organizmo ir šeimininko genetinį santykį, kai turi būti išsaugoti abu organizmai.

Kaupiant ir įsigyjant medžiagą taikomi pirmiau nustatyti prioritetai.

2. **Veiksmai**

Remiami šie veiksmai:

a) *Registras*

Bus sudarytas, periodiškai atnaujinamas ir paskelbiamas Bendrijoje atliekamų darbų, susijusių su žemės ūkio genetinių išteklių išsaugojimu, charakterizavimu, kaupimu bei naudojimu ir *in-situ* programomis bei *ex-situ* kolekcijomis, registras.

Registras bus gidas į tausojamų genetinių išteklių kolekcijas ir su jomis susijusias Bendrijos veiklos rūšis. Registru siekiama remti programoje numatytas veiklos rūšis ir skatinti informacijos apie saugomą medžiagą kaupimą bei naudojimą. Registre pateikiama išsami informacija apie kiekvieną duomenų bazę ir apie kiekvieną rinkinį, remiamą pagal šią programą, ir kitas susijusias detales.

b) *Išsaugojimas, dokumentacija ir keitimasis informacija*

Tikslas — stiprinti Bendrijos pastangas išsaugant ir dokumentuojant žemės ūkio, gyvūnų ir augalų genetinius išteklius, įskaitant miškų medžius, derinant jau vykdomus darbus ir vengiant jų dubliavimosi.

Darbai vykdomi keliais logiškais etapais. Bendrija nefinansuos vėlesnių darbų, jei bus įrodymų, kad neužbaigti ankstesnieji, kurie buvo vykdyti pagal šią programą ar dar anksčiau.

Galiausiai, jeigu galima įrodyti būtinybę, nauji veiksmai gali būti remiami (6 etapas).

Siekiant suderinti pastangas, teks suderinti visuose pagal šią programą remiamuose veiksmuose naudojamas duomenų bazes.

Kiekviename šio proceso etape įgyta informacija bus skelbiama, o saugoma medžiaga bus, kiek įmanoma, paskirstyta.

Kiekvienai rūšiai nustatomi šie etapai:

— 1 etapas: Darbo plano sukūrimas

Parengiamas minimalus pirminių deskriptorių sąrašas, sukuriama ir išbandoma duomenų bazė ir nustatomas bendras formatas, naudojamas keičiantis duomenimis. Bendroji duomenų bazė turėtų atitikti vartotojų poreikius, ir joje turėtų būti naudojama standartinė duomenų bazių kalba. Pasirinkti deskriptoriai turėtų būti didelio paveldimumo. Juos turėtų būti įmanoma išreikšti visose aplinkose, ir jie neturėtų būti brangūs vertinimo atžvilgiu.

— 2 etapas: Surinktų duomenų apibūdinimas

Sukuriama duomenų bazė. Surenkami pasų duomenys, padauginama arba regeneruojama medžiaga ir apibūdinami pirminiai deskriptoriai.

— 3 etapas: Vertinimas (antrinis apibūdinimas)

Prireikus pridedami kitų atrankos bandymų duomenys (žr. „vertinimas ir naudojimas“).

— 4 etapas: Surinktų duomenų rūšiavimas

Naudojant bendrąją duomenų bazę, nustatomi pasikartojantys ir trūkstami duomenys. Prireikus pagrindiniais duomenimis nurodoma kuri nors visumos dalis.

— 5 etapas: Surinktų duomenų pagrindimas

Kai surinkti duomenys dubliuojasi, jie pagrindžiami ir suderinami. Tam tikras duomenų sutapimas būtinas norint apsisaugoti nuo netikėto duomenų praradimo. Minimalus kriterijus yra tas, kad pagrindiniai surinkti duomenys turi būti laikomi ne mažiau kaip dviejose atskirose pažymėtose vietose. Visas duomenų rinkinys gali būti išskirstytas po kelias pažymėtas vietas.

— 6 etapas: Genetinių išteklių įsigijimas (surinkimas)

Renkama tada, kai:

i) duomenų trūksta ir tai aiškiai apriboja jų taikomumą arba

ii) surinkta ne visa medžiaga, kuri, kaip pagrįstai įtariama, yra unikali ir, jos nesukaupus, bus prarasta.

Bus atsižvelgiama į gerą rinkimo praktiką, o surinkta medžiaga bus dokumentiškai užregistruota ir įtraukta į duomenų bazę (1-5 etapai). Gyvūnų „kolekciją“ gali sudaryti unikalių rūšių, kurioms gresia išnykimo pavojus, spermos, kiaušialąsčių ir gemalų rinkimas bei išsaugojimas.

Ypatingas dėmesys skiriamas informacijos paskelbimui ir medžiagos, surinktos vykdant pirmiau minėtas veiklos rūšis, paskleidimas.

c) *Vertinimas ir panaudojimas*

Tikslas — pagerinti medžiagos, sudarančios Bendrijoje laikomą *in-situ* ir *ex-situ* genetinių išteklių kolekciją, vertinimą ir panaudojimą.

Programa taikoma šiems veiksmams:

— veiksmams, kurie leidžia išsaugotą medžiagą tiesiogiai panaudoti žemės ūkyje, pvz., tiriamos medžiagos dauginimas ir išbandymas lauko sąlygomis,

— atitinkamos informacijos įsigijimas iš vartotojų, genetinius išteklius praeityje gavusių iš genų bankų, ir jos suradimas literatūroje,

— įprastinis išsaugotos medžiagos tinkamumo įvertinimas praktinėmis sąlygomis,

— įprastinis išsaugotos medžiagos „tikrinimas“, siekiant nustatyti naudingus ir tinkamus genus, susijusius su, pvz., produkto kokybe, atsparumu ligoms, kenkėjams ir stresui, bendru gebėjimu jungtis (derintis) ir vyriškos lyties nevaisingumu,

— kitų neekonominių, operaciniu atžvilgiu naudingų savybių užregistravimas, pvz., susijusių su greitesniu ir tikslesniu genotipų nustatymu.

3. **Dalyvavimas**

Bus du dalyvavimo bendro finansavimo programose būdai. Taikomi šie kriterijai:

a) *Paskirtasis dalyvis*

Paskirtasis dalyvis:

— yra pripažintas mokymui doktorantūros lygiu; dalyvis turi būti pasiruošęs priimti studentus mokymui po universiteto studijų (3 metai)

ir (arba)

— yra oficialiai pripažintas valstybės narės

ir (arba)

— yra valstybės narės patvirtintas kaip turintis patenkinamą kompetenciją tam tikroje srityje

ir,

jei atsakingas už rinkimą, ta kolekcija turi:

— būti prieinama visiems *bona fide* vartotojams,

— atitikti geros praktikos normas,

— būti aktyviai naudojama.

b) *Papildomas dalyvis*

Papildomas dalyvis saugo medžiagą, papildančią paskirtame genų banke laikomą tos pačios rūšies medžiagą, arba turi kitos papildomos kompetencijos.

Papildomi dalyviai darbe dalyvaus kartu su paskirtuoju dalyviu subrangovo teisėmis.

Šią programą sudaro daug disciplinų. Ypač skatinamos visos susijusios disciplinos, ypač saugomos medžiagos panaudojimas.

II PRIEDAS

ORIENTACINIS FINANSŲ PASKIRSTYMAS EMĖS ŪKIO GENETINIAI IŠTEKLIAI

Veiksmas	%
I. Nuolatinis registravimas	10 %
II. Išsaugojimas, apibūdinimas, kaupimas, naudojimas	88 %
1. Augalų genetiniai ištekliai 66 %	
2. Gyvūnų genetiniai ištekliai 22 %	
III. Programos vertinimas	2 % (1)
Iš viso	100 % (2)

(1) Apie 2 % bendros sumos paskirta programos rezultatams įvertinti ir paskleisti.

(2) Įskaitant konkretaus programos administravimo išlaidas, siekiančias apie 2,5 % bendros sumos, ir išlaidas specialistams (du A kategorijos, du B kategorijos ir du 3 kategorijos darbuotojai), sudarančias apie 10 % bendros sumos.